

Izhaja trikrat na teden
vsaki torek, četr-
tek in soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za Ev-
ropo \$3.50. Za Chica-
go \$3.50.

Issued three times a
week every Tues-
day, Thursday
and Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3.
50. For City of Chi-
cago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL.,
UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 120.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 12. OKTOBRA—THURSDAY, OCTOBER, 12, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

TURKI PODPISALI

PREMIJJE.

TRACIJO DOBE NAZAJ V 45 DNEH.

Mudaniya, 11. okt. — Včeraj ob 11. uri zvečer so Kemalisti, zastopniki na premirni konferenci v Mudaniji po Ismet Paši, podpisali premirno pogodbo med Turki in zavezniškimi. Pogodbo so podpisali Angleži, Francozi in Italijani. S tem je vojna nevarnost za en čas odstranjena.

Pri tem pogajanju, pa ni manjkalo mnogo, da si niso že parkrat Angleži in Turki skočili v lase. General Harrington, poveljnik angleške vojaštva in obenem upravni komisar nevtralnega ozemlja v dardaneljskih ožinah, je zagrozil Kemalstom, da je to zadnja ponudba od strani zaveznikov, ki jo naj Turki sprejmejo ali pa zavrnejo, če store slednje bo to pomenilo vojno med Anglijo in zavezniškimi. Te odločitve, zlasti še, ker so zadnje čase podprli s svojim vplivom Angleži tudi Francozi in Italijani, so Turki videli, da bi bila prevelika moč na nasprotni strani, zato so se jo zbašili in podpisali.

Premirna pogodba vsebuje sledeče pogoje:

1. Grki bodo izpraznili Tracijo v 15. dneh.
2. Grške civilne oblasti in žandarmerijske postaje morajo biti odstranjene, kakor hitro mogoče.
3. Kakor hitro bodo grške civilne oblasti odšle, iste sprejme zavezniška komisija, katera bo iste takoj še tisti dan prepustila Turkom.
4. Vsa transferacija se ima izvršiti najkasneje v 30. dneh.
5. Civilni oblasti nacionalistov bo dodana zadostna žandarmerijska moč, da bo v stanju obdržati javni red.
6. Vsa transferacija iz grških rok v oblast turških nacionalistov bo pod nadzorstvom zavezniške komisije.
7. Medtem bodo zavezniški vojaški oddelki zasedli vse sporne točke in bodo pazili, da ne pride do novih konfliktov med nacionalisti in Grki.
8. Zavezniški vojaški oddelki bodo izpraznili sporne točke po 30. dneh, ko Grki izpraznijo iste.
9. Vse Angorske čete morajo biti odpoklicane kar najhitreje se da iz zone, ki jo zasede zavezniško vojaštvo. Usoda Čanaka in Ismed arene bo določena po mešani zavezniški komisiji, kjer bo imel besedo tudi zastopnik Turčije.
10. Carigradski poluotok ostane okupiran še nadalje po zavezniških, katere meja se pa nekoliko raztegne kakor sledi: Pri Črnem morju se prične 7 kilometrov severozapadno od Poleme, od tam teče do Stranaje skozi Marteklo, Kičtgu, Sinrekli, Karo, Sinan Čiftli, Kadieku, Yenidje, Fladino, Čiflik in Kalikratijo.
11. Pod nevtralno zono spada Galipolski poluotok z ozemljem južno Baklar in Bulair linije.
12. Dokler ostanejo te zone, kot določene, jih mora Turčija upoštevati.
13. Turčija nima pravice transportirati v Tracijo nobenih čet, ne odrediti mobilizacije, dokler ne bo ratificirana mirovna pogodba.

EVROPEJSKE DRŽAVE

PROTESTIRAJO PROTI PROHIBICIJI ZDR. DRŽ.

London, 11. okt. — Stroga prohibicijska postava, ki jo je izdal generalni pravdnik Daugherty je našla skoro v vseh krogih evropskih držav, ki imajo trgovske in prometne zveze z Zdr. Drž. hud odpor. Nova postava ne dovoljuje nobenemu tujezemskemu parniku vstopa v ameriško vodovje, to je v bližino tri milje od obrežja z opojnimi pijačami na krovu. Vse tujezemske prekomorske družbe, ki so prevažale potnike iz Evrope v Ameriko in obratno so dvignile te dni, ko je vlada Združenih Držav zapovedala strogo izpolnjevati prohibicijsko postavo v določenih zonah ameriškega vodovja, velik protest proti tej strogi prohibicijski postavi. Tuji tujezemske vlade niso prav zadovoljne s to saharso postavo, ker so pobirale visoke davke in carine od prodajanja likerjev na parnikih. Vendar Uncle Sam, omamljen od Volsteadovih suhaških medicinov vstraja odločno na stališču, da ta postava se mora strogo izpolnjevati ali pa ne priti v ameriško vodovje. To je geslo vlade Združenih Držav pri tej postavi.

Francoska vlada je baje zelo ozlovoljena radi te prohibicijske odredbe. Poincare pravi, da bo francoska vlada izdala gotove proti-odredbe na razne ameriške predmete, ki jih ameriški parniki prinašajo seboj v francoska pristanišča.

Pa tudi angleška vlada ni posebej zadovoljna s to odredbo. Vse londonsko časopisje ogorčeno napada generalnega pravdnika Daugherty-a, ki je izdal to postavo. Sedem parnikov, ki so last White Star Line družbe je na poti opremljenih z zalogami likerjev proti Ameriki. Vsi pravijo, da bodo prezrli ameriško odredbo, pa naj se zgodi kar hoče.

Druge zmernejše stranke na angleškem in francoskem, pa šepetajo prekmorskim družbam na uho, naj spremene svoje pristaniške postaje iz Združenih Držav v Kanado. Ko bodo Združene Države pričele doživljati veliko izgubo na prometu, bodo prav rade odpravile take odredbe.

SMRTNI SLUČAJI V Z. D. PA- DAJO — ŠTEVILO ROJ- STEV NARAŠČA.

Washington, D. C., 11. okt. — Statistični urad je izdal poročilo, iz katerega je razvidno, da so smrtni slučaji v Združenih Državah precej nižji od leta poprej. Leto prej je bilo na vsak tisoč ljudi 86 smrtnih slučajev, dočim je zadnje leto bilo zaznamovati samo 76 slučajev na tisoč. Na drugi strani pa so narasli rojstni slučaji za eno petino enega odstotka od prejšnjega leta.

To so pogoji, ki so jih nacionalisti sprejeli na konferenci v Mudaniji.

RAZNE NOVICE.

V ANGLIJI SE PRIPRAVLJAJO VSE STRANKE ZA BOJ.

London, 11. okt. — Sovraštvo, ki so ga razširili gotovi politični vočitelji do Lloyd George-a na Angleškem zapleta vse politične stranke v politično vojsko. Lloyd George baje mobilizira vse svoje sposobne pristase za ta politični boj. Večkrat se je že čulo v zadnjih časih, da več strank zahteva resignacijo sedanjega ministrskega predsednika.

MARŠAL FOCH NA POTU V ROMUNIJO.

Pariz, 11. okt. — Zavezniški generalissimo, maršal Foch je na potu v Romunijo. Udeležil se bo kraljevega kronanja, ki se bo vršil v Bukarešti o priliki proglašenja Besarabije za Rumunsko provincijo. Tega slavlja se bo udeležilo tudi več drugih odličnih francoskih, angleških in drugih državnikov. Maršala Focha spremlja general Wiegand, ki je eden najboljših vojaških strokovnjakov v Franciji. Rusi so v strahu, da Francozi študirajo in pripravljajo vojaško kampanjo proti njim.

MISIJONAR REŠEN NA MICHIGANSKEM JEZERU.

Petosky, Mich. 11. okt. — Katoliški misijonar med Indijanci na Beaver otoku, Father Dorthaus Philip, je bil včeraj rešen iz malega čolna po tovrnem parniku Odell Fellow, daleč ven na jezeru. V čolnu so se nahajali z misijonarjem tudi štirje indijanski otroci in neki Guy Robie. Rešenci so bili celih 36. ur brez vsake hrane. Na kak način so zašli na odprto valovje jezera in zgrešili pot k obrežju, poročilo ne pove.

PREMOGOVNIK RAZDEJAN VSLED EKSPLOZIJE.

Uniontown, Pa. 11. okt. — V premogorovu, ki je znan pod imenom "Provant Mine" v bližini Mason-town-a, se je pripetila velikanska eksplozija, ki je uničila in razdejala stroj, za odvajanje slabega zraka iz premogorova in druge naredbe v premogorovu. Poškodbe so tako velike, da je sploh nemogoče pričeti s zopetnim obratovanjem pred tednom dni.

IZŠEL JE

KOLEDAR "AVE MARIA" za leto 1923.

Te dni smo pričeli razpošiljati Kalendar za leto 1923. Krasna knjiga je. Vsebuje 256 strani. Cena samo 50c. Za v stari kraj 75c. Rojaki sezite po tej krasni knjigi. Naročnino pošljite na:

"AVE MARIA"
1849 West 22nd Street.
CHICAGO, ILLINOIS.

JAPONSKA IN IZPRAZNI-

TEV VLADIVOSTOKA.

London, 11. okt. — Japonska vlada namerava poklicati svoje vojaštvo do 31. oktobra t. l. iz Vladivostoka. Vsaj tako se namiguje iz Tokijo japonskega kapitola. Toda Japonska ne namerava zapustiti Vladivostoka popolnoma praznega. Poslala je baje že apel ameriški in angleški vladi, da naj slednje pošljejo svoje vojaške oddelke v Vladivostok, da bodo stražili zaloge municije, katero so zavez. poslali še bivši carski vladi, a je ostala neporabljena v skladiščih v Vladivostoku. Ta municija pravi Japonska ne sme ostati brez varuhov, sicer pade v roke boljševikov. Zato tudi apelira Japonska na gori dve omenjene vlade.

Ta korak Japonske vlade je pa potrebno, da se pogleda od blizu in natančno. Ali morda ne tiči za tem nekaj politično skrivnostnega? Po naših mislih je to ravno toliko, kakor če bi Japonska vlada rekla, mi smo neobhodno potrebni s svojim vojaštvom v Vladivostoku. Interesi ne samo naši, ampak tudi drugih držav so ogroženi, ako ne bo naški bi jih čuvali v Vladivostoku. Japonska prav dobro ve, da Amerika in Velika Britanija katera je pravkar zapletena v vprašanje in krizo bližnjega vzhoda, da se boste obe prav lepo zahvalile za ponujeno čast, da bi s svojimi vojniki stražile pešene ulice daljnega Vladivostoka. Zato se bo Japonska lepo namuzala, češ najlepše bo, bom pa kar sama ostala še tukaj in pazila na municijo, katera — ako jo je bilo kaj — je že gotovo vsa prepeljana na Japonsko. S tem se bo ugnedila in naposled bo porekla, kakor nekdanja Avstrija glede Bosne in Hercegovine, Vladivostok sliši nam in mi ga bomo obdržali. Politiko Japonske je treba poznati. Evropski diplomatje se štejejo za pretkane, pa jih rumeni diplomati v diplomatičnih spretnostih prekašajo. Kdor tega ne vrjame, naj pregleda zgodovino washingtonske razoroževalne

IZ JUGOSLAVIJE.

Sliko današnjega režima tako-le prinaša beogradska "Republika": "Neki srezki načelnik, ki je na razbojniški način premlatil v svoji pisarni nekega nedolžnega učitelja, je postavljen za sodnika. — Neki pretepač, ki je že dvakrat sedel v ječi je imenovan za policijskega pisarja v prestolici SHS. — Neki vojni begunec, aferaš, ki je bil obsojen na 10 let ječe, potem pomiloščen, je imenovan za sekretarja v finančnem ministrstvu. — Neki defraudant, ki ga je policija iskala, da ga zapre, je sprejet kot žandarmerijski kapetan in adjutant žandarmerijske komande. — Neki višji oficir, obtožen radi 15 umazanih stvari, je nastavljen pri neki diplomatski misiji v inozemstvu. — Neki general, masten od pokradene masti, se pošlje na zelo visoko in važno mesto v inozemstvo. — Neki pokvarjeni študent, ki se je dolgočasa lažljivo predstavljaval za republikanec in revolucionarja, go-ljufivo izvaljal denar ter bil tudi zaprt v Parizu, se pošlje sedaj v Ameriko, skupno z nekim bivšim avstrijskim agentom, da agitira za vpisovanje našega posojila. — Pozivajo se torej vsi falsifikatorji, defraudanti, tuji agenti itd., ki so bili že v ječi ali so pa na njenem pragu, da se čimprej javijo sedanjemu kabinetu, naj jih namesti v službo tu ali pa nekeje v inozemstvu. Oni, ki so že obsojeni, ali v konkurzu ali pa, ki so že dalje časa sedeli v kaznilnicah, imajo prednost na boljša mesta in višji stalež. Pohitite vendar, izvoljeni in odbrani."

Orlovski tabor v Murski Soboti se je vršil 3. septembra. Zanimivo na njem je bilo to, da so si katoličani in prekmurski protestanti počeli roke za skupni boj proti brezverstvu za vzore krščanstva.

konference in bo videl, da so japonski diplomatje večkrat prav temeljito potegnili za nos evropske in naše državnike. To je sicer žalostno, a resnično.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron\$ 2.20	50 lir\$ 2.90
1.000 — kron\$ 4.15	100 lir\$ 5.30
5.000 — kron\$ 20.50	500 lir\$ 25.00
10.000 — kron\$ 40.00	1000 lir\$ 50.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol po vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potem kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Kdo je kriv?

Poročila, katera prihajajo iz starega kraja, iz naše ljube slovenske domovine so vedno žalostnejša. Kulturni boj, preveliki davki, strašna druginja, slaba letina, vedna nevarnost nove vojske, preganjanje Slovencev v italijanski sužnosti na Primorskem, v nemški sužnosti na Koroskem, zapostavljanje Slovencev v Jugoslaviji, ošabnost srbskih motogotcev, ki so sedaj na vladnem krmilu, izdajstvo lastnih bratov v domovini, ki so vse slovenske koristi prodali za svoj koritec srbskim šovinistom in drugega takega veliko napolnjuje s žalostjo vsakega ameriškega Slovenca.

Kako lepe sanje smo snivali v času vojske o krasni prihodnosti naše domovine, ko se enkrat reši morilnega objema oholega Švaba na eni strani in mažarskega na drugi strani. Može, ki so prihajali tiste dni k nam v Ameriko, Zupančič, Vošnjak, Marušič, kako polna usta so imeli, kako so nam obetali zlato prihodnost v osvobojeni Jugoslaviji.

In danes?

Vse drugače je prišlo!

Tisti, ki so bili v resnici domoljubi in rodoljubi, katerim je šlo v resnici za blagor naroda, so bili tudi doma varani. V prvem veselju začobljene svobode so pozabili kakor mi v Ameriki, da volk nikdar ne bo odložil svoje volčje narave, pa če se obleče tudi v sto ovčjih kož.

Vošnjaka, Zupančiča, Marušiča smo videli kot brezverce. Nismo jih videli nikjer v cerkvi po celi Ameriki. Vendar smo bili preprosti tako, da smo mislili, da so postali iz liberalnih volkov preprosta jagnjeta, ker so se oblekli v ovčjo obleko narodnjakov in rodoljubov.

Enako napako so naredili doma. Slov. ljudska stranka je tudi mislila, kar bi mislil vsaj pošten človek, da bodo slovenski liberalci v tako velikem času zapostavili svoj mržnjo do vere in cerkve splošnim narodnim koristim in pomagali najprej osvoboditi in urediti domovino predno bodo prinesli na dan svojo ozkosrčno mržnjo do Križa.

Kako smo z navdušenjem iz veseljem prebirali prva poročila iz domovine, ko sta pri isti slavnosti govorila škof Jeglič in dr. Tavčar, oba v istem smislu za blagor domovine. In danes? Vse je šlo! Liberalni volk je skrnil svoje zobe samo za toliko časa, da je lahko preslepil jagnje. Kakor hitro je pa dosegel to, pokazal je svoje zobe in postal nazaj samo volk. Narod mu ni nič, domovina mu ni nič, narodna svoboda nič, samo — volk.

Gotovo je sramotna politika, katero vodijo srbski šovinisti, ki so sedaj na krmilu, sramotna tako, da bi jih bilo lahko sram do dna svoje črne duše vse, ki morajo v tolikem času voditi tako podlo, tako sramotno, tako izdajalsko politiko, ko se v tako velikem času igrajo z usodo svoje ožje domovine, Srbije in z usodo dveh bratskih narodov Hrvatov in Slovencev, ko v po tako žalostnem in sramotnem koncu Avstrije, ki je vodila enako politiko, ne vidijo, kam vodi vsaka šovinistiška politika, ko mislijo, da bodo z brutalno silo, s krivicami, z žandarji skovali skupaj iz treh plemen eno plemo. Da, gotovo je ta politika sramotna in je razumljiva samo pri balkanskem plemenu, ki je za par stoletij zadržano v evropski kulturi.

Vendar za nas Slovence je ta sramotna politika neodpušljiva. Srbi so balkanci, vendar pa si tega niso sami krivi, proti čemu pa mora zavreti kri vsakega pravega Slovenca je proti strašnemu izdajalstvu slovenskih liberalcev in socialistov. To so pravi krivci vsega gorja v Sloveniji. Ti može so, ki so za svoja korita prodali narodne koristi srbskim šovinistom. Zato, ko čujemo žalostna poročila iz domovine in se nam stiska pest in nam kletev sili na jezik, nikdar ne pozabimo, da nam ni tega kriv Srb, temveč izdajalstvo slovenskih liberalcev in socialistov. Poglejmo Etbina Kristana. Vsa svoja načela je snedel, kakor pes, ki poje kar iz meče iz sebe, tako nagnjusno je ta demokrat in socialist požrl sam vse, kar je preje izbruhal — na ljubo bogatemu vladnemu koritcu. Pomislimo. Etbina Kristan prihaja med nas kot kraljevski izseljeniški komisar! Ali se vam ne vzdiguje v želodcu tolike gnjusobe? Anton Kristan, njegov brat, tolik socialist in Proletarec — danes je milijonar. 15 milijonov ima baje letne plače. Kako nagnjusno. Žerjav, ta podlež med podlež, kako mu je pri srcu samo eno — korito in sovraštvo do cerkve. In tako pojdite po vrsti med vsemi voditelji slovenske politike, pa boste našli na krmilu same koritarje in izdajce svojega naroda.

Ali se morete potem čuditi, da Srbi tako postopajo? Morejo Srbi zaupati ljudstvu, katerega voditelji so tako poceni na prodaj? In kateri vse to vidi in se ne dvigne kot mož in ne tira teh svojih izdajalcev na odgovor?

Prav nič! Edino prava politika za Srbijo pri teh razmerah je politika kakoršno vodi. Kdor zaničuje se sam podlaga, je ptujčevi peti. In mi sami sebe zaničujemo. Mi smo s svojo meščarijo največji svoji sovražniki. Največji dokaz tega je pa, da sme mož kakor je Etbina Kristan po vsej svoji preteklosti, pri vsem svojem izdajstvu lastnih načel, po vsem, kar je počel preje med nami v Ameriki, sedaj prihajati brez protesta med nas kot "Izseljeniški komisar Njegovega Kraljevega Velikanstva Srbskega Kralja Aleksandra."

PROSVETA PRAVI, DA BO O STALA RADIKALNA IN DA S TE POTI JO NE SPRAVI NIHČE.

Cleveland, Ohio. — Naši "prosvitljeni" padarji na Lawndale v Chicago, ki se zbirajo okoli Prosvete izjavljajo javno v listu, ki ga plačujejo slovenski trpin, da iz poti, katero je začrtalo na preslepljivi način par rdečkarjev na konvencijah jednote, jih ne spravi vsa sila na-

zadnjakov — tu misli na tiste, ki imajo še kak drobec dostojnosti in ki se jim umazana pisava in gonja Prosvete ne dopade.

Kdo je spravil SNPJ. na to pot je nam znano. Na Milwaški konvenciji se je zbralo krdelo "naprednih" mazačev, par faliranih ljubljanskih

študentov, katerih talent je edino izboren za sleparjenje in ji je začrtalo to pot. Na prefrigan način in z medenimi jeziki so tedaj obljudljali članstvu, "ljubo nepristranost," da se je bodo držali tako zvesto, kakor cigan ciganskega gesla: "kar ne vidiš in ne moreš ne ukradi."

Članstvo je dvignilo takej ogromen protest, pa kaj je pomagalo? Pomagalo bi že, ko bi med našim delavstvom bilo kaj odločnih mož, ker pa teh ni bilo, so "napredni" mazači potegnili mreno čez oči članstva, da ni videlo kaj je v resnici pravi namen slovenskih rdečkarjev v Chicago. Boljši razsodni može so pustili jednoto in obrnili hrbet tem mazačem. Vsi seveda tega niso mogli nekaterim slabega značaja so hite- li vcepjati njih ideje v srca, drugi pa, po manjših naselbinah so bili pa prodani na milost in nemilost v roke tem mazačem, ker drugih katoliških jednot ni bilo, da bi pristopili h njim, da bi se za mogli zavarovati za oba slučaja za smrt in bolezen.

Veliko bi bilo lahko boljše mečnami, ko bi bili gotovi ljudje malo širšega obzorja!

To sem omenil le, da bomo znali, kako je bilo mogoče ljudem okoli Prosvete ujeti v svojo zanjko S. N. P. J. okoli katere se pasejo, kakor troti in delajo s svojo radikalno gonjo nečast in sramoto vsemu slovenskemu narodu v Ameriki. Molek je dobro vedel zakaj je skoval in pripravil rezolucijo na milwaški konvenciji. Ž njo je na prefrigani način ujel v svojo zanjko autoriteto jednote, da lahko maže po Prosveti za radikalne socialistične ideje. Kdor zasleduje pisanje Prosvete, mora priznati, kdor je le pošten, da je Prosveta stopnjema radikalnejša. Poglejte prve številke Glasila SNPJ. tam boste našli vse milejše članke, tam se ni napadalo tako radikalno vere in Boga, kakor se v današnji Prosveti. Padarji, ki to delo vrše, so vedeli, da ne smejo takoj od začetka prehodu udariti, ampak, da je potreba polagoma vcepjati teden za tednom kapljice strupa v ljudska srca in kadar ga bodo vcepili dovolj veliko množino, tedaj pa z vso silo. Po tem receptu vrši svoje častnikarsko čelo Prosveta. Lansko leto se je oglasilo javno s protestom par članov SNPJ. v njenim glasilu. Če se ne motimo bil je to Mr. Stefan Jenko iz Pa. in nekaj dijakov iz Dubuque. V lepih besedah so prosili uredništvo Prosvete, da nikar tako ljuto napadati vere in smešiti katoliškega prepričanja. In kaj je gospoda v Chicago storila? Iz malhe je potegnila zloglasno Molekovo rezolucijo, ter z zaničljivim nasmehom zapisala v Prosveto: "Evo ga dokumenta, ki nam daje pravico, da smemo pisati v prid rdečega socializma, kakor se nam poljubi!"

Dotični člani so umolknil, Prosveta pa je pisala naprej dnevno proti veri, smešila duhovnike in prepričanje katoličanov. Prišla je tako daleč, da se je celo največji ameriški list začel zgražati nad pisavo Prosvete. Noben tujejezični list ni radikalnejši pravi Chicago Tribune, kakor slovenska Prosveta. Najprvo so imeli amerikance za neke radikalne elemente črnorokarje Italijane, za njim so prišli boljševiki — a sedaj pa pridemo na vrsto Slovencev, da smo najradikalnejši med najradikalnejšimi med vsemi narodi v Ameriki. In po taki sodbi se drzne priti na dan Prosvetin mazač, ki klanfa meteorite in pravi: "Jo ni sile, ki bi nas spravila s pota, na katero je nas spravilo članstvo na raznih konvencijah."

Torej v imenu članstva vrši Prosveta to delo? Ali res? Je li to mogoče? Če je to resnica, potem sramota za članstvo! Ako ni, je pa dvakratna sramota za članstvo, ki dovoli mazačem okoli Prosvete izjavljati, da to delo vrši v njegovem imenu! Člani SNPJ., kaj vi pravite na to???

Naj kdo reče kar hoče, naj bo Tribuna tak ali tak list, dejstvo ostane, da je Slovensko ime umazano pred ameriško javnostjo in da je ta zločin izvršila SLOVENSKA

PROSVETA! Ta slovenski nepozabni zločin naj Prosveta obžaluje, ali če je tako trčena se naj ponasa žnjim, toda dejstvo ostane, da Prosveta ga je izvršila, pa je amen!

Prosveta je to obsodbo zaslužila, to pričajo njeni številni bogokletni članki, kakor tudi vsa njena skrajno radikalna pisava. Toda če se strinja s to pisavo tudi članstvo SNPJ. in če res ni sile na svetu, da bi zabranila padarjem okoli Prosvete to zloglasno pisanje, ki presega že vse meje olike in človeške zmernosti, to pa naj razsodi članstvo SNPJ., ako ima v svojih glavah še kaj soli! Če jo ima, potem bo obračunalo z ljudmi, ki so mu omaščevali njegovo pošteno ime. Ako sta jim pa Zavertnik in Molek že vso pamet izbila iz glave, potem se kaj takega ne bo zgodilo. Vendar, eno ali drugo se ima zgoditi...

Nasprotnik pisavi "Prosvete".

IZ SLOVENSKEH NASELBIN.

So. Chicago, Ill. — Slov naselbina sv. Jurija v So. Chicago željno pričakuje letošnji Ave Maria koledar, ker so čuli, da je lep, prikupljiv po zunanji obliki, bogat po vsebini. Za naselbino je letošnji koledar še posebno zanimiv, ker ima po dolgem času zopet enkrat sliko cerkvenega odbora.

Ravno za praznik Matere Božje rožnenske je dobila cerkev lep dar v znesku \$18.00. Žensko podporno društvo Marije čistega Spočetja je darovali 50 lučic z primernimi podstavki.

Vsa naselbina živi v prijetnem razpoloženju bližajočega se cerkvenega faira, ki se prične v soboto 14. oktobra in se bo nadaljeval 21. in 28. oktobra. Fair se bo vršil na znamenem kornerju v Ewing-Hall.

Rojaki, prijatelji, znanci dobrodošli!

Girard, Kans. — Prosim vas za mali prostorček v listu Edinosti. Rada bi Vam malo opisala razmere v našem Kansasu. Delavske razmere so zelo slabe. En čas se je delalo s polno paro, a v kratkem se je nekaj pokvarilo in zopet se je vse ustavilo za nedoločen čas. Ljudje so kar ubupani, ker zima prihaja, preje niso delali dolgo časa, sedaj pa zopet brez dela. Starim pa sploh dela ne dajo. Žalostno je. Pa, ko človek gleda to ljudstvo, ki je že skoro vse na Boga pozabilo si pa misli, kaj ne more biti drugače. Na Boga so pozabili. Bog je pa nje. Skoro nobenega Slovenca ne poznam, da bi imel še kaj vere v tej okolici. Kakšno ženico še kje vidim, da križ naredi pred jedjo, drugo je pa že vse v veliki večini pokvarjeno. Za to ni čuda, ako Bog izkazuje nevhvaležnost takim nevhvaležnim.

Po polju je letos pa tudi tukaj suša naredila precej škode. Obenem se vam najlepše zahvaljujem tudi za točno postrežbo pri pošiljanju denarja v stari kraj. Vaša postrežba se mi dopade bolj, kot katere druge trdke, ker je v resnici boljša. Priporočam tudi vsem drugim Slovincem to trdko, to je Bančni Oddelek Edinosti, kateri v resnici nudi hitrost, točnost in sigurnost pri pošiljanju denarja v stari kraj. Skozi to podjetje pošljete lahko v dolarjih, v kronah ali kakor hočete. Vsaj vsi katoliški Slovenci bi morali podpirati domače katoliško podjetje v takih slučajih.

Pozdrav vsem naročnikom in čitateljem "Edinosti".

Mary Damish.

Johnstown, Pa. — Priloženo vam pošiljam \$6.00 od katerih vas prosim, da pošljete \$5.00 Frank Drnachu v Granville, Ill., ki je potreben. En dolar pa darujem za Pavletov avtomobil. Letos gotovo naš Pavle ni mogel nakolektati za avtomobil, ker so Pavletovi prijatelji imeli slabe čase. Brezposelnost in vse drugo jih je nadelovalo. Ko bo zopet kaj boljše med delavskim svetom naj pa zopet poizkusi naš junak Pavle.

Pozdrav vsem čitateljem.

Frank in Antonija Požun.

Dotičnih \$5.00 smo poslali na Mr. Frank Drnacha v Granville, Ill., kakor ste nam naročili. Ostali \$1.00 pa smo dali Pavletu, ki se je prav ta teden zglasil v našem uredništvu. Se vam prav lepo zahvaljuje za dar. Zdravi- Urednik.

Cherryvale, Kans. — Po vročem poletju je nastalo tudi v Kansasu krasno jesensko vreme, takozvano "Indian Summer." To vreme je posebno po volji našim farmerjem, ki pospravljajo razne letine iz polja. Letošnja letina je bila zelo povoljna. Omeniti moram tudi nekoliko nesreči, ki se je zgodila pri tukajšnjemu farmerju Mat Majerju, kakor je to že Mrs. Bambich poročala v eni zadnjih Edinosti. Da, nesreča nikoli ne počiva. Čistili so vodnjak in seveda ne dovolj previdni, so postali žrtve plina, ki se je nahajal v vodnjaku. Oče Majer in starejši sin Math in en anglež so postali žrtve plina. Pripomnim naj še, da Mr. Majer je bil zelo priljubljen med vsemi, ki so ga poznali. Doma je bil neke od Črnomlja na Dolenjskem. V Pueblu, Colo je vodil več let grocerijsko trgovino, kakor tudi en čas v Kansas, City. Tu na farmah si je napravil jako krasen dom in več drugega kmetijskega posloppja. Njegova hiša in farma je bila najlepša v okolici. Pokopali so ga v Pueblu, Colo, kjer ima cela družina kupljeno svojo loto na pokopališču. Žalujemo izražam globoko sožalje, pokojnemu pa mir in pokoj.

Naj tudi omenim, da so se tudi v naše mesto privlekli odnekod razvpiti Kluk-klux-klani. Kakor iz tal so izrastli in imeli tukaj pretekli petek zborovanje na nekem samotnem pašniku, blizu naše farme. Da se tukajšnji amerikanci precej zanimajo zato, nam priča velikanski naval, ki je bil ta večer na tem kraju. Bilo je gotovo do 500 avtomobilov in v njihovih uniformah jih je bilo pa samo 6. (ti so bili menda samo za sample).

Govornik se je ustil na vse pretege. Učihal je zlasti po katoliških, in da klani delajo, da se jih pomete proč iz uradov. Pobijal je sploh vse katoliške organizacije, kakor Kolumbove Viteze itd. Bral je klanom tudi katoliški list Sunday Visitor. Koliko je imel ta njih govornik vspeha s svojim nepotrebnim čekanjem, mi ni znano. Rečem pa le toliko, ko bi bili klani poštene ljudje, bi pokazali se na javnem prostoru, ne pa po pašnikih ponoči in poleg tega še svoj obraz zakrivali. Tako delajo samo ljudje, ki imajo kaj na vesti in se boje javnosti. Govornik, ki je raztegal svoja usta nepotrebnim in mahal po katoličanih in njih organizacijah ni dokazal prav ničesar slabega katoličanstvu, česar mu tudi ne more. To so poskušali že mnogi protiverci, pa vsi so propali. Vera in Katoličan, pa jadra naprej, kot mogočna nepremagljiva ladja, odkar obstoja svet in bo do konca sveta.

Odkar sodeluje pri listu nova urednica Dorta je postal ženski kotiček precej bolj zanimiv, želeli je le, da bi se naše žene bolj pridno oglašale in vsaka naj bi kaj povedala iz svojih doživljavaev. Če tudi so priprosti dopisi, vendar za čitate-lice so zanimivi in podučni.

Končno pozdravljam vse Slovence širom Amerike zlasti pa farmarice.

Agnes Stepanich.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Mr. Anton Castello, La Salle, Ill. — Naslov jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu je: Legation of the Kingdom S. H. S. 1339 — Connecticut avenue, Washington, D. C.

Naslov jugoslovanskega konzulata v Chicago pa je: Consulate General of the Kingdom S. H. S.

936 — Michigan avenue, Chicago, Illinois.

Sedanji jugoslovanski poslanik v Washingtonu je: Dr. Anton Tresić Pavičič. Sedanji jugoslovanski konzulat v Chicago pa je: Dr. Božidar Purič.

O, Pavle, odkje si se pa ti prikla-
nil? Sem že mislil, da si se zgubil,
li pa da si na kakšni farmi ostal.
Judje izprašujejo in godrnjajo, kje
si, še celo automobil so ti obljui-
bili, od tebe pa ni duha ne sluha,
kakor da bi se v tla vdrl. Za tebe
bi bil auto, da! Prikleniti te bi bilo
reba, prikleniti! Kadar ti je žep
prazen in grlo suho, takrat še odkod
prikolovratiš. Veš kaj, Pavle, za ta-
ko službo te pa ne bom plačeval! Ta-
ko se nisva zmenila.

No, no, mister Editar, le ne pre-
več na auf! To je res, da se nisva
tako zmenila. Mislil sem, da sem še
v frej kontri, pa izgleda, da me ho-
čete zaslužniti. Pa ne bu šlu. Če vam
nimis všč, me pa uh pište, saj lahko
taka nardim, koker ja j Novaku
Zgonka. Prej ste mu kutarji tku di-
šal, koker soj cajt men ta meden
štrukelčki tam za vuda per Iblanc.
Kar žvet ni mogu brez vas. Kader
mu je zmankalu ficku, pa vas je per-
šu milu gledat, koker mačka kloba-
sa, pa j zmiri kaj padlu. Odkar se pa
greje v pisarn per Kundatu Micki,
se jeh pa ogiblje, koker vrag križa.
Lagat pa zna že tku, koker da b k
sammu ta rugatmu v šula hodu. Če
ja sakole polomja, koker zadnc v
Iblan, k sa se brezal in drl gor poh
Tiboli, koder de b biv cev gozd povn
mačk, na soj sokolsk slavnast, je
Zgonka prec reku, tu sa orli. Če se
kak sucjalist spohtakne ob kakšna
punca, pa vpije, da j katulčan in če
se kakšen pasjeversk ministr zatele-
ba, al pa še clu kakšennu na gavage
pomaga, pa kriči, da j duhovnik. Tku
j Zgonka postov imeniten lajer Svubode,
jest sem pa še zmiri ta star
Pavle. Skori b mu biv fovš. Kar ža-
last me obhaja. Veja, pa tudi drgoč
je sama žalast. Peterčku tam v Naj-
jorku srce kar poka od žalast. Pev
je že "bile" nađ nama, zde j ga pa
greva, k vidi, da še nisma hin. Tulk
se j martrov in ferderbavov — pa ni
neč. Ali ni tu za scagat? Ta puniž-
na dušca j tku sveta, de se mu že
kar nus svet, koker elektršna latir-
na, pa mu še zmiri zgaga delam.

Še veči žalast je pa tam v Lawndal,
k sa zarad sojga preklicanga
goflanja sedli v tak ainmoht. Še tu
jeh na more potalažt, de je ata Kris-
tan dobiv spet apetit po amerikan-
skih dolariih. Šli sa tulažt soja ža-
last k sojim katuliškim prijatlam v
Žaljet, ki sa jem pusodil v ta namen
dvoranu Kranjske Slov. Katoliške
Enote, pa b bli kmal padli še v ve-
či lebet.

Kaj pripoveduješ, Pavle, kaj? O
tem pa še nič ne vem. Daj, no, pove-
dati kako je bilo. Ali si bil zraven?
Seveda sem biv! Sej če b Pavle-
ta ne imel, b tku nikul neč ne zvedl.
Tle čepite vsi skupi, koker povži v
lupini in kažete ven roge, družga pa
tku velik ne opravte. Tu je blu
tkule:
- Že dan pupred sem slišu nekaj
zgunit, da mislijo drug dan jet vsi
ta velki sucjalisti per Prusvet na-
pravt v Žaljet ena zasebna slavnast.
Puvablen sa bli seveda samu član.
De bo dost prestura, sa jem uslužni
bratci, čem reč, guspudje K. S. K.
E. ponudil soja katulška. dvorana.
Kumej sem tu slišu, sem prec reku:
Pavle, tu j pa neki zate. Moraš jet

pogledat, koku bo tu šlu vkep: Ta
velke rdeče glave in katulška dvora-
na. Res ja drug dan odkurem v Žoli
dolina. Kumej sem pršu v bližina
dvorane, že zagledam očka Zavrt-
nika, koku mošk stoje pred vrati in
kličejo vsakga, k je mem šov, koker
suj cajt v Iblan tam na jarmar-
skem plac kumedjant pred soja ku-
medja: "Pejte ga notri, boste vidl
krukudila, k je že dvanajst zamurcu
žive pužeru itd." Stopim notri. Tam
zagledam še ta druge kapacitete, k
sa nekaj nezaupno ogledaval strop,
če se na bo katulšk strop sesedu na
neh rdeče glave. Pa sta jeh Joža in
tist Marelmohar, per katerem sem
ofremu soja pulimana marena s ta
lepim farbcam, kmal pomirila, češ,
da če njeh prenese, bo tud ta rdeče.
Stopma note. Mislil sem, da se bo
ldi, kar trlu, zatu sem si poiskov
perpravn prestar. Pa sa jeh očka Za-
vrtnik prav mal perlifral noter. Za-
bava je bla še precej živahna, po-
sebn, kedar sa se duhovi požvel.
Trajala je pozno v nuč, pa še mal
čez.

Na enkrat se pa začne pravi ra-
mav in ravskaus. Koku j do tga
peršlu, sam na vem. Roke sa šviga-
le kar pučez, koker meteoriti in sa
silile v lase in pud nus drugega. Ta-
ku sa se objemal, božal in kušval,
de j cmokalo in pokalo, koker de b
orehe teru, jen sa bli naenkrat vsi
rdeč, pa ne od farbce, ampak od kr-
vi. Scer sa tud mene začele pesti sr-
bet, sej veste, de nism tak, de ne b
vdaru, če mi kdu drži, pa sem se
vseen masov, češ, ta pameten odne-
ha. S takmi sucjalnimi in sokolskimi
andahtmi nimam neč kaj rad opravt.

Po pravic vam moram puvečat,
de sem se kar čudu, kakšne čudeže
junaštva dela takule sucjalno navdu-
šenje. Očka Zavrtnik sa se vrtil,
koker fertavka, še clu Zaitzek je za-
taju soj zajčji naturel in se j kaj bi-
stru obraču. In Mulek — tu sa
bli ta prav meteoriti! Zatu se pa prav
neč ne čudim, če Balthazar v Pro-
svet ni biv zadovoljen z veselico Dr.
sv. M., k ni bila toku bučna, de bi
drugi dan lahko štev bunke na soj
buč in bi mislu, de ima namest nusa,
na ksiht debela kiska kumara.

Tku sem gleđu neki cajta, koku
sa se kresale luči sucjalne omike, ko-
ku sa švigal meteoriti v obliki pe-
sti, potem sem jo pa odkuru. Sem se
bav, de b se še mene kakšen mete-
orit na perjev. Cela pot mi j pa po
ušesah donela tista ribiška malo
prenarejena: Kaku je bistru blu, k
i od nusa kapalu. Zatu pa prov prav
Prusveta, de se jem smeje cel Ža-
ljet, najbel pa še

Pavle.

MODERNA SVETOVNA NAZIRANJA IN KRŠČANSTVO.

Dr. I. Samsa.

Svetovni nazor imenujemo skupi-
no misli o svetu, življenju in nara-
vi, skupino čustev, ki jih vzbujajo po-
gled na svet in skupno teženje in
dolžnosti, s katerimi mislimo zado-
ščati svoji nalogi na svetu. Vse te
misli, čustva in težnje po nekem
sistemu združene imenujemo sve-
tovni nazor.

Dvojna želja neprestano utrip-
lje v duši človeštva; želja po spoznanju
in želja po sreči. "Človeštvo žela
po božjem," pravi francoski pisatelj
Zola, "in stoletja niso mogla ugasiti
te želja po sreči, ki žge človeka. Želja
po sreči je le en utrip človeške du-
še. Drugi utrip je rešiti uganko o
svetu, o duši, o Bogu. Nemški filo-
zof Buechner imenuje to željo "več-
no neutešljivo hrepenenje človeške-
ga duha, da bi razrešil svetovno u-
ganko, neiztrebljiv nagon po mystic-
nem in nadnaravnem."

Odkod to hrepenenje? Ker je žel-
ja po božjem in nagon po nadna-
ravnem v vsem človeštvu vedno in
neiztrebljivo, ker je v človeštvu stal-
no, neizpremenljivo občno le nara-
va in kar je vzniklo iz narave, mo-
ramo sklepiti, da nam je ta nagon
po sreči prirojen. Abotno pa je pro-
ti vsej skušnji trditi, da je narava
vsadila v dušo teženje po nečem,
česar ni. To dvojno teženje ima to-
rej tudi svoj predmet. Pravo sve-
tovno naziranje je tisto, ki more po-
kazati nekaj, kar umiri človeško du-
šo, vprašujočo odkod in kam, poka-
zati mora nekaj, kar je zmožno ute-
šiti željo človeške duše po sreči.

Poglejmo sedaj, so li moderna
svetovna naziranja zmožno utešiti
človeški um in človeško srce, skrat-
ka človeško dušo! — Prvo svetovno
naziranje je panteizem. Le ena snov
je, pravi panteizem (monizem). Vse
je Bog. Bog in svet je eno in isto.
Svet je iztok (amanacija) božanstva
ali pa božanstva razvoj. Poglavitni
zastopniki tega naziranja so: Spi-
noza, Kant, Fichte, Schelling, Scho-
penhauer. Buechner pravi o tem se-
stavu: "Čas je molče izrekel smrtno
obsodbo nad filozofiji panteizma."
Nietzsche pravi o teh filozofih:
"Nemški filozofi so sanjali, najprej
in pred vsemi pa stari Kant." Scho-
penhauer je početnik filozofije o pra-
volji. Po njem je človek suženj v ro-
kah pravolje. Svetovna pravolja se

hoče upredmetiti, uresničiti. Če je
kdo srečen, slaven, reven, zaničevan,
vse to ima pripisovati tej pravolji,
ki se je na njem upredmetila. Tre-
zen razum vidi, kak filozofični ne-
stvor je ta Schopenhauerjeva pravo-
lja. Namesto tega Schopenhauerjeve-
ga boga "pravolje" je kmalu stopil
drugi, Hartmannov bog — nesvet-
no. Po tem filozofu je prvina vse fi-
lozofije in vsega življenja smotreno
in nezmotno delujoče, vsevedno "ne-
svetno," ki pa kljub vsevednosti
samo o sebi nič ne ve. Kdor si mo-
re to misliti, predstavljati, ta goto-
vo nima zdravih možganov. Kot
rešitelj filozofije je prišel slednjič
Friderik Nietzsche. Že iz mlada ga
je bolela glava, in ta bolezen ga je
tako zmešala, da se je še tisto ma-
lo dobrega, kar je imel, v norosti po-
razgubilo. Naj navedem nekaj nje-
govih trditvev. V svojem toliko pove-
ličanem delu: "Tako je govoril Za-
rathustra," piše: Država je napra-
va, kjer se počasni samomor vseh
imenuje življenje. — Varuj se dob-
rih ljudi! — Jaz bi veroval v boga,
ki bi znal plesati. — Jaz sem pre-
vroč in sežgan od svojih misli. —
Nič ni resničnega, vse je dovolje-
no. — Torej kvišku, vi višji ljude;
Bog je umrl, sedaj hočemo mi, naj
živi nadčlovek. — Če bi bivali bo-
govi, kako bi bilo mogoče, da bi jaz
ne bil Bog. Torej ni bogov. — Vse
to presega le še njegova samohvala:
"Jaz sem napisal človeštvu najglo-
bokejšo knjigo, ki jo ima." Da taka
filozofija še razvema ljudi, je zna-
menje duševne kuge, ki se je pola-
stila ljudi.

Panteizem ne more umiriti člove-
škega duha. Človeška duša sluti in
čuti, da ne more rešiti svetovne u-
ganke same od sebe, ampak da tre-
ba preskočiti skušnjo in poiskati
nekaj, česar čuti ne zaznavajo, ne-
kaj nadsvetnega, nadčutnega. Le
bitje nad svetom more biti razlog
svetu in le pod ozirom na to nad-
svetno bitje je moči rešiti svetovno
uganko. Sicer pa panteizem sploh ne
more umiriti človeškega duha. Po
tej filozofiji je vsak izmed nas del
spreminjajočega se božjega bitja,
torej bog. Treba je le malo uma,

Pevsko in dramatično društvo
"Adrija" ima svojo redno sejo pri-
hodnji petek ob pol osmi uri zve-
čer v cerkveni dvorani.

Potrebno je, da se te seje tudi vsi
podporni člani udeležijo, da se vse
potrebno ukrene glede prihodnje i-
gre in splošno za napredek društva.

Vsi člani naj pridejo točno ob do-
ločeni uri, ker pozneje se vrše še
pevske vaje. Odbor.

pa človek spozna, kako malo je bo-
žjega dostikrat v človeku. Kateri duh,
če ima količkaj resnobe, se uteši o
misli, da je vse bog, da so vse člo-
veške misli božje misli, vse človeške
želje božje želje, vse človeške stra-
sti božje strasti, vsa človeška de-
janja božja dejanja. (Konec prih.)

LISTNIČA UREDNIŠTVA.

Naročniku, Eveleth, Minn. — Vaš
dopis prejeli. Vaše misli so izvrst-
ne in jih bomo o priliki porabili.
Nastopite kar brez strahu. Glavni
odbor in uredniki dotičnega lista ni-
so še vrhovna oblast v tej deželi.
Nič se ne bojte, da bi Vas črtali.
Naj poizkusijo, bodo imeli opraviti
s postavo "Strica Sama." Nastopi-
ti je treba odločno in takoj! Čemu
bi se bali potegniti za pravico?

NAZNANILO IN PRIPOROČI- LO.

Naročnikom v Clevelandu, Lora-
inu in Barbertonu, Ohio, naznanja-
mo, da jih bo v kratkem obiskal naš
potovalni zastopnik

Mr. FRANK ZUPANČIČ.

kateri je pooblaščen pobirati naroč-
nino za "Ave Maria" "Edinost" in
"Glasnik P. S. J." Kakor tudi za
oglake, tiskovine in sploh vse, kar je
v zvezi z našo tiskarno. Vse naše
naročnike in naše marljive lokalne
zastopnike lepo prosimo, da mu po-
magate število naročnikov tako
pomnožiti, da bo v vsaki katoliški
hiši katoliški list.

Vsakemu, ki mu bo pomagal, bo-
disi z besedo ali dejanjem, širiti na-
še liste, se že vnaprej najlepše za-
hvaljujemo.

Uredništvo in upravništvo "E-
dinosti," "Ave Maria" in Glasnika
P. S. J."

KNJIGE!

SLEDEČE KNJIGE DOBITE DO 30. OKTOBRA PO
POSEBNO ZNIŽANI CENI.

ANGLEŠČINA brez učitelja v slovenskem jeziku,
A. M. Slomšek o sv. Cirilu in Metodu,
Spolnui zapovedi 400 strani.

Vse tri knjige dobite za \$1.00

o**o**o

SVETO pismo,
Sveta ura,
Sprejemnica društva krščanskih mater.

Vse tri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

ZIVLJENJE našega Gospoda Jezusa Kristusa,
Nebeška krona,
Prst božji,
Sveta Germana,

Vse štiri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

DVE slike, Rev. Meško,
Franc Pirc,
Friderik Baraga,
Prilike patra Bonaventure.

Vse štiri knjige s poštnino \$1.25

o**o**o

PRIJATELJI poštenega berila požurite se in naročite te
knjige. — Naročnino pošiljajte na:

AVE MARIA

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

V VASO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarja v stari kraj ali kamorkoli poslužite
Vašega lastnega delavskega podjetja

"BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI"

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO
IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE
DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ
ZANESLJIVO IN PO NAJNIZJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljke na najbližnje poštne
urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

"LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI"

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejem-
niki nimajo nikakih sitnosti pri prejemanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameri-
ških dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo
našim rojakom boljšo potrebo pri pošiljanju denarju, kakor
naji bo kjer koli drugje.

OD SEDA naprej bomo pošiljateljce točno obveščali o prejemu, ka-
kor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane to-
zadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista.
Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno
na:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

"Kje si imel oči, nesrečni fant! — To mi je pa Gašperjeva Manca že stokrat ljubša kakor to Krejčevu žensko."

"Pa meni ne!"

"Kaj pa boš počel z njo? Kaj bo počela s koso in cepcem, če je vajena le šivanke in niti?"

"Se bo pa privačila kmetskega dela."

"Pa se ne bo, pravim, ni tistih ljudi."

"Potrudil se bom tembolj sam, ubijal se bom za dva, samo naj bo moja."

Volička sta pripeljala k prvi hiši v Klenči. "Pojdem za vasjo," se je odločil hipoma stari Porazil in skočil se med vožnjo, preden je Adam ustavil, po mladeniško z voza in se napotil po stezi navzgor. Težko je hodil... "Lepo veselje sem dočkal s sinovi! Tako-le mi prideta in prekrižata načrte. Taki nevesti si izbereta!" Ni se mu ljubilo iti domov. Solnce je gledalo nanj že nizko, skoraj izza Haltrava, in tako žalostno in medlo je gledalo, tako čudno blede in trudno, kakor bolno. Sopara in megla sta ga bili zastrli v pajčolan, podoben tančici iz sive prozorne svile, in ta tančica je lovila več solnčni ogenj, vso bleščečo luč, in samo medli, rumenobledi žarki so prodirali doli na hodiški kraj.

Tako je bilo tudi v stari Porazilovi duši. Užalostila se je bila, nemir in bolečina sta jo skalili. "Kaj naj storim? Kaj naj počnem?" je razmišljal stari Porazil na svojem ležišču pozno zvečer, ko je zastoj čakal spanca in sanj. "Škoda matere!" je odkrito potožil; "ona bi jima izbila kujavost, — da, niti pogovarjati bi ju ji ne bilo treba, ker bi se kaj takega sploh ne bilo pripetilo. Ženske imajo v takih rečeh drugačen nos. Takoj sprva bi bila stopila tem znanjem na vrat in zadušila iskro, preden je švignil plamen; fant sta jo imela rajši in ona je znala govoriti z njima in ju uspešno ošteti. — Da, — škoda matere — — škoda —"

Polagoma so se stari zaprle oči in končno je vendarle zaspal.

Prav tako težko sta zaspala v drugi sobi brata. Dolgo sta se šepetajoč menila, dokler nista zaključila: "Kakor nama je namenjeno, tako pa bo," in utihnili...

II.

Ponoči je rahlo deževalo, zjutraj pa je vstalo božje solnce čisto in smehljajoče za Ujezškim gradom. Sveža kakor ribice, umita kakor po kopeli so stala drevesa, travniki in njive, in komaj jim je solnce pritisnilo prvi poljub, že se je ves kraj zasmeljal v sreči, zaskril v tisočerihih kapljicah, kakor otrok, ki se med jokom hipoma zasmee pod gorkim materinim poljubom. Ptici so začeli peti, iz temnih lesov se je kadilo, kakor mehki beli travkovi so se vlekle skozi Sadek, Mline, Stružek in druge gozdne okraje bele meglice; — lepo in prijetno je bilo na svetu...

Pri Porazilovih je vstal gospodar in stopil naravnost k oknu. Videl je, da se solnce smehlja, po nočem in rahlem dežku, da se meglice gozdovi. — Tudi sam se je radostno nasmejal. Gledal je proti gozdnemu robu nad Klenčim in je govoril kakor otrok: "Meglice se kuhajo iz gozdov, lisice pečejo kruh." Prijetno občutje ni več ugasnilo v njem, niti potem ne, ko se je spomnil svojih križev in težav s sinovoma. "Tako bom naredil in nič drugače!" je utrjeval v sebi vnovič, kar je bil sklenil ponoči. "Naj imata, kar hočeta, toda potem naj mi ne prideta s tož-

Mi naznanjamo

da smo prejeli v svojo bogato zalogo najboljše različne izbire jesenskih in zimskih oblek z dvojnimi hlačami, ter tudi najboljše površne jesenske in zimske suknje, ki se jih je kdaj nosilo v tem mestu.

SUKNJE ZA MOŽE IN FANTE, POVRŠNE SUKNJE ZA MOŽE IN FANTE IN NAJBOLJŠE "GABARDINES" ZA FANTE IN MOŽE IN RAZNOVRSTNE OBLEKE NA IZBERO Z DVOJNIMI HLAČAMI ZA MOŽE IN FANTE.

Prodajamo sedaj po posebni ceni: od \$25., \$30., \$35., \$40., in \$45.

MI VAS VABIMO, da pridete in si ogledate našo trgovino. Mi bomo vam radi volje razkazali našo trgovino in vse naše blago, ki ga prodajamo sedaj po teh posebno ugodnih cenah. Imamo obleke, suknje in vso opravo vsakovrstne velikosti.

Jelinek & Meyer

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE.
Chicago, Ill.

Corner 18th Street

bami. — Branil jima ne bom, — da se ne bodeta kdaj pritoževala čez me."

"Kaj pa je očetu?" sta skrbno povpraševala Martin in Adam, ko sta videla, kako cele tedne hodi in ne govori, meri dvorišče s koraki, pohaja po njivah, jemlje naočnike na nos, gleda v koledar, računa in pregleduje stare posestne pole. Nemir se ju je polastil. Skoraj sta prepričana, da hoče oče prodati posestvo, izročiti ga v tuje roke in ju na ta način kaznovati. Par stotakov dote jima bo izgovoril, drugo si bo pa vložil v hranilnico na obresti. "Kar po meni ostane, to bo vajino," tako bo rekel. Hudo jima bo po domu, kjer sta zrastle, hudo po polju in travnikih, katere sta tako vzljubila, toda "naj" — sta zamahnila z roko, "samo da je najino, kar nama je tako prirastlo k srcu in s čimer morava do smrti živeti." In dva lepa dekliška obrazka sta jima vzcetela pred očmi, ko sta tako odločila v sebi.

Minila je košnja, minila žetev, tudi otavo so bili pospravili in njive posejali in krompir je bil izkopan, a stari Porazil še vedno nič. "Minilo ga je, pozabil je na vse," sta se veselila sinova. Samo to se jima je zdelo čudno, zakaj tako hiti z mlačvo in zakaj ne proda najstarejšega para volov. Čakala sta, da poženeta na Jernejev semenj v Kdinj, pa sta se ustela. Potem sta mislila, da gotovo vsaj na Simona-Juda dan v Hostonu, toda zopet nič. Nenadoma pa, preden sta se vrnila s polja, je bil prodal oba para dvoletnih volčkov, namesto da bi jih naučil voziti. To jima je bil čudež nad čudeži! "Nekaj se godi z očetom, nekaj namerava," sta uganila sicer sinova, toda niti besede nista zinila. Bo že oče izpregovoril, ko pride čas. In izpregovoril je.

"Zidali bomo," je slovesno naznanil, ko se je bližala zima in je bilo že manj dela. "Martin, ti boš vozil hlode, Gašper bo lomil kamen, in ti, Adam, ga boš vozil iz loma. Nikdar nisem mislil, koliko skrb me še čaka in da bom zidal na stara leta. Pa če že nočeta drugače, bom med vaju pravično razdelil posestvo. Vsak dobi polovico, starejši Martin ostane tu, kjer so se rodili vsi Porazilovi, Adamu bom pa sezidal tukaj nasproti na sadnem vrtu hišo, hlev, kolnico in skedenj, da bo imel kje bivati. Pozimi navozimo gradivo in spomladi, če Bog da, pridejo zidarji in tesarji."

Ves Klenči je bil že dolgo radoveden, kako se bo vse to pri Porazilovih končalo. Ali bo dovolil stari, da se oženita sina po svojem srcu, ali pa se bo zakrknil in se bosta fanta morala ženiti po njegovem?

In ves Klenči je sedaj hvalil starega zato, ker je tako modro odločil, sinovoma ustregel, grunt razdelil in tako poskrbel za oba, da bosta lahko pošteno živela.

(Dalje prihodnjič.)

**POZOR IGRALCI
HARMONIK**

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popraviljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom v vseh naselbinah v državah Illinois, Kansas, Colorado, Wyoming in Montana naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. LEO MLADICH
kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Ave Maria," "Edinost" in "Glasnik Presvetega Srca Jezusovega", kakor tudi za oglase, tiskovine in sploh vse kar je v zvezi z našimi listi in našo tiskarno. Vse naše dobrotnike in naše naročnike i marljive zastopnike prosimo, da mu gredo pri razširjanju katoliškega tiska na roko in mu pomagajo, da se bo zanesel v vsako slovensko hišo katoliški list.

Vsem, ki mu bodo pomagali pri razširjanju katoliškega tiska, smo že vnaprej prisrčno hvaležni.

Upravništvo in Uredništvo "Edinosti," "Ave Maria" in "Glasnika P. S. J."

DR. J. V. ŽUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue in Corner E. 62nd St., nad Slovensko Banko.
Uhod je na 62nd Street.
Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

"111"

CIGARETE

10¢

DOBRE!

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin avenue,
Chicago, Ill.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vseh na svojega rojaka!

Pripravite se za neodvisnost!

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Konservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK
BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO po najnižji kurzni ceni.

PRODAJAMO ŠIFKARTE za potovanje v staro domovino in nazaj na vse linije.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.